

עין משפט ונר מצוה

כו א מיי פ"ב מהלכות שאר אבות הטומאה

הל"ב: כח ב מיי פ"א עס הלכה ז:

שיטה מקובצת

אל בהמה שמת עוברה. ג"כ ע"י רש"י ותוס' בכורות כ"ב ע"א נ"ד"ה עד:

רבינו גרשום

והושיט הרועה את ידו. בבית הרחם: ונגע בו. במעי אמו. אם הועילה לו אמו להתירו באכילה. בשחיטת אמו לא תועיל לו מחיים בשאמו בחיים טמאה מחיים כך לא יהא עוברא שבתוך מעיה [מטמא] אע"פ שמתה: מעיה שכמה היא אינה טמאה מחיים כך לא יהא עוברא שבתוך מעיה [מטמא] אע"פ שמתה: מהלכי כפים בחיה טמאי לך. כלומר עובר טמא יהא עוברא ממתוך מעיה [מטמא] אע"פ שמתה: אלא מפתה קלות במעי פרה ליטמא. השתא ארבע במהלכי כפים בחיה טמאתא לך כליומר אמרת מהלכי כפים בחיה טמאתא לך קלות במעי פרה ליטמא כו': מהלכי ארבע במהלכי ארבע הוא. כלומר לא מצית אמרת הכי דכתיב כל הולך על גחון וכל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת על ארבע בעינן שיאה עובר ואם שוין כשם שעוברה טמא כך תהא האם טמאה: והאי מהלכי ארבע במהלכי שמנה. כלומר דאם פרסותיה סדוקות: אי לאו דרבי יצחק הוה אמינא כוליה כו'. כלומר הוה אמינא בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה כוליה [טהורה] דרבי יצחק: למדנו נבלת בהמה [טמאה] [טהורה] שטמטמא כו'. כלומר ממי ימות מן הבהמה כדאמרינן לעיל: גם לי וכל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת אפי' הולכת חיה על ארבע טמא הוא לכם כל הנוגע בנבלתה וגו': מהלכי כפים בחיה הוא. כלומר צריכא לן למידרש שעובר טמא במעי טמאה אע"פ שהוא בחיים וכדו' יצחק:

ע:

מאי טעמא דתנא קמא. וא"ת ומאי קבעי והא טומאה בלועה היא ולא מטמא וי"ל דמשום דר' עקיבא מטמא לקמן (דף עב.) עובר במעי אשה אנטריך ליה הכא גבי בהמה ק"ו כדפירש בקונטרס דאפי' ר' עקיבא מודה הכא א"נ משום דהיה לנו לטמאות מוכל הולך על כפיו דבסמוך אפילו קלוט במעי קלוטה אי לאו ק"ו והשתא דאיכא ק"ו מוקי לה תנא קמא לדרשא אחריתי: **קלומ במעי פרה צ"טמא.** הוה מלי לשנויי דלהכי אהני ק"ו דרב חסדא אלא דעדיפא משני: **קלומ במעי קלוטה.** וא"ת ומאי פריך אין הכי נמי דאליבא דר' יוסי הגלילי קיימינן דדרש' אמין פסוק דר' וס' (צ"ק מה): גבי ובעל השור נקי דדרש נקי מדמי ולדות ומשמע דמוקי את להנאת עורו ^(א) ואס כן סבר כרבי שמעון דאסר קלוט כשילא לאורי העולם דנפקא מלת הגמל בפ"ק דבכורות (דף י:) וי"ל ^(ב) דניחא ליה ליישב מילתא דר' יוסי דהכא אפילו למאן דשרי קלוט א"נ הכא איירי בראשו ורובו דומים לאמו דאפי' ר"ש מודה דההיא דשרי כדמוכח התם: **ס'יך טמאה בכל** בהמה טמאה דהרבעה. דכל חד משמע חידוש כלומר דמחמת דחיה בכלל בהמה שמענו שפיר איסור הרבעה ומיהו בלאו הכי ידעינן דאפי' בעופות גמרי' הרבעה בהמתן בהמתן משבת כדאמרנ' בשור שנגח את הפר' (צ"ק מה): ולרצנן

ל^ה רב אחדרבי בר אמי חויר במעי חזירתא לא ליטמא דמהלכי שמנה במהלכי שמנה הוא ^א אלא אמר רב נחמן בר יצחק מהכא ^בגפש כי תגע בכל טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה לא מטמאה אלא איזה זה עובר שבטמאה טמא ובטהורה טמא וזמאחר דנפקא ליה מדרב נחמן בר יצחק דרבי יצחק ל"ל אי לאו דר' יצחק הוה אמינא כוליה ^גלכדרבי הוא דאתא קמ"ל תניא אמר ר' יונתן נמתי לו לבן עזאי למדנו נבלת בהמה טהורה שמשמאה ונבלת בהמה טמאה שמשמאה נבלת חיה טהורה לא למדנו מנין גם לי כל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת נמתי לו וכי נאמר וכל חיה והלא לא נאמר אלא בכל החיה למהלכי כפים בחיה הוא דאתא גם לי ומה ישמעאל אומר ברבר הזה נמתי לו ^דוכי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה ילמדנו חיה בכלל בהמה ובהמה בכלל חיה טהורה בכלל בהמה טהורה חיה טמאה בכלל בהמה טמאה

מאתי' הושיט הרועה אס ידו. לתוך מעיה: **טוור.** טעמא דתרווייהו מפרש בגמ': **גמ' ק"ו.** כלומר אפי' לר' עקיבא דלמר לקמן (דף עב.) טומאה בלועה כגון עובר במעי אשה טמאה הכא מודה מק"ו אס הועילה לו מחילת אמו להסירו באכילה בשחיטתה

מתני' א ^אבהמה שמת עוברה בתוך מעיה והושיט הרועה את ידו ונגע בו בין בבהמה טמאה בין בבהמה טהורה ^בטהור ר' יוסי הגלילי אומר בטמאה טמא ובטהורה טהור: **גמ' מאי טעמא דתנא קמא** אמר רב חסדא קל וחומר אם הועילה אמו להתירו באכילה לא תועיל לו לטהוריה מידי נבלה אשכחן בהמה טהורה בהמה טמאה מנלן אמר קרא יוכי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה מזה בהמה טמאה לבהמה טהורה מזה בהמה טהורה עוברה טהור אף בהמה טמאה עוברה טהור ור' וסי הגלילי מאי טעמא אמר ר' יצחק דאמר קרא ^בוכל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת וגו' מהלכי כפים בחיה טמאתי לך אלא מעתה קלוט במעי פרה ליטמא דמהלכי כפים בחיה הוא מהלכי כפים במהלכי ארבע והאי מהלכי ארבע במהלכי שמנה הוא פרה במעי גמל לא תטמא דמהלכי שמנה במהלכי ארבע הוא הולך וכל הולך לרבות פרה במעי גמל קלוט במעי קלוטה ליטמא דמהלכי ארבע במהלכי ארבע הוא להכי אהני ק"ו דרב חסדא מתקין במעי חזיר במעי חזירתא לא ליטמא דמהלכי שמנה אמר רב נחמן בר יצחק מהכא ^גגפש כי תגע בכל טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה לא מטמאה אלא איזה זה עובר שבטמאה טמא ובטהורה טמא וזמאחר דנפקא ליה מדרב נחמן בר יצחק דרבי יצחק ל"ל אי לאו דר' יצחק הוה אמינא כוליה ^דלכדרבי הוא דאתא קמ"ל תניא אמר ר' יונתן נמתי לו לבן עזאי למדנו נבלת בהמה טהורה שמשמאה ונבלת בהמה טמאה שמשמאה נבלת חיה טהורה לא למדנו מנין גם לי כל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת נמתי לו וכי נאמר וכל חיה והלא לא נאמר אלא בכל החיה למהלכי כפים בחיה הוא דאתא גם לי ומה ישמעאל אומר ברבר הזה נמתי לו ^הוכי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה ילמדנו חיה בכלל בהמה ובהמה בכלל חיה טהורה בכלל בהמה טהורה חיה טמאה בכלל בהמה טמאה

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

מתני' הושיט הרועה אס ידו. לתוך מעיה: **טוור.** טעמא דתרווייהו מפרש בגמ': **גמ' ק"ו.** כלומר אפי' לר' עקיבא דלמר לקמן (דף עב.) טומאה בלועה כגון עובר במעי אשה טמאה הכא מודה מק"ו אס הועילה לו מחילת אמו להסירו באכילה בשחיטתה אע"פ שהוא מת לא תועיל לו כשהיא חיה לטהרו מלטמא: **איסקא.** נבלת טמאה נבלת טהורה מי שאינו קרוי נבלה בטהורה אינו קרוי בטמאה: **על כפיו.** שאין פרסותיו סדוקות: **מהלכי כפים בחיה.** בתוך גופה של בהמה חיה דהיינו עובר טמא במעי אמו: **טמאסי לך.** משום נבלה דכתיב בספייה הנוגע בנבלתם יטמא: **קלוט.** מת: **במעי פרה ליטמא.**

שהרי מהלכי כפים הוא: ומשני **מהלכי כפים במהלכי ארבע.** בעינן דהכי כמידי הולך על כפיו בכל החיה ההולכת על ארבע שאין לאמו אלא ד' רגלים כגון טמאה שאין פרסותיה סדוקות: **פרה במעי גמל.** טמאה שעוברה מין טהור: **לא טמא.** במעי אמו דהאי לאו מהלך על כפים הוא ור' יוסי פסיק ותני בטמאה טמא: **קלוט במעי קלוטה.** ואמו טהורה היא אלא שגולד כך: **ליטמא.** במעי אמו ומתני' פסיק ותני בטהורה טהור: **קל וחומר דרב חסדא.** אס הועילה לו אמו כו': **אלא איזה זה.** נבלה שחלוקה בין נבלת טמאה לטהורה: **זו נבלת עובר.** דהא בנוגדה ליכא לאוקמה דהא נבלת טהורה מטמאה דכתיב [ורין] ימות מן הבהמה אשר היא לכס וגו' אלא בנבלת עובר מיתוקמא שבטהורי טהור מקל וחומר וצטמאה טמא דליכא קל וחומר דקס ליה ממילא בטומאת נבלת מאחר שמת ולא דרש' היקשא: **אי לאו דר' יצחק הוה אמינא כוניה האי קרא לכדרכי אסא.** דאמרנ' לקמן (דף עא.) אקרא אני חיה בהמה למה נאמרה כו' ועובר טמאה דטהור תפוק לן מהיקשא דלעיל ואע"ג דרבי מבהמה טמאה נפקא ודצ נחמן תפוק מחיה הא קיימא לן (שעשות דף יט.) פרשה שנאמרה ונשנית מפני חידוש אחד נשנית השתא דכתיב כל הולך על כפיו דאפקנא מהיקשא דלא נקטי' דרש' מבנבלת חיה טמאה ואמרינן לדרשא אחא לאתויי עובר: הכי

גרסי' **תניא אמר ר' יונסן נמתי לו לבן עזאי.** ^א נמתי אמרתי למדנו כו' דכתיב או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה לא למדנו שטמא ומנין: **בכל החיה.** להציא חיה טהורה וכתיב צספייה הנוגע בנבלתם יטמא: **למהלכי כפים בחיה.** עובר טמא במעי אמו כדאמרן: **נמתי לו וכי ימות מן הבהמה וגו'.** וכיון דפרט לך בהמה טהורה וטמאה הרי חיה טהורה בכלל לפי שלמדנו במקום אחר חיה בכלל בהמה ובהמה בכלל חיה כדאמרינן לקמן ומעתה תהא לך חיה טהורה בכלל בהמה טהורה אס תאטרך ללמוד חיה טהורה מבהמה טהורה כלום: **וחיה טמאה בכלל בהמה טמאה.** לשכתאטרך. ולקמן [עא.] מפרש למאי הלכתא. וסידרה ה"ג **ולמדנו חיה בכלל בהמה ובהמה בכלל חיה טהורה בכלל חיה טמאה בכלל חיה טהורה:** ^א **חבל על כן עזאי.** הפסד חצלה היא בעולם תלמיד ותיק כמותי אני כן עזאי שלא שמעתי את ר' ישמעאל. כל חצלה^ב שצש"ס לשון חצלה והפסד הוא כמו (סנהדרין דף טז:) חבל על שמש גדול שאבד מן העולם גבי נחש: **וזאם הבהמה אשר תאכלו.** ומפרש בתריה איל וזבי אלמא חיה בכלל בהמה: **וזאם החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ כל מפרסת פרסה.** והכי משמע מכל הבהמה אכול את המפרסת ומעיקרא מתחיל לאישתעויי בחיה וזאם החיה אשר תאכלו מכל הבהמה כל מפרסת אלמא בהמה בכלל חיה ומעתה תלמוד לכל הצריך לך: **חיה טהורה בכלל בהמה טהורה כו'.** והשתא מפרש לארבעה צדי דמתניתא למאי ניבעי להו: **חיה טהורה בכלל בהמה טהורה לסמינן.** שלא מצינו סימנין מפורשים אלא בבהמה דכתיב ^אצויקרא כל בהמה מפרסת פרסה ^א ובמשנה תורה (יד) מכל הבהמה אשר על הארץ כל מפרסת פרסה סימנין אבהמה קיימי וזכיה לא ידעינן אלא משום דאשכחן חיה בכלל בהמה כלעיל וזאם הבהמה ומפרש איל וזבי ויחמור. והוא הדין נמי דאנטריך לן חיה טהורה בכלל בהמה טהורה לטומאת נבלת דבעינן לעיל נבלת חיה טהורה לא למדנו ונפקא לן מבהמה טהורה ולהרבעה נמי אנטריך דהא הרבעת כלאים בבהמה כתיב ולא בחיה אלא חדה מינייהו נקט: **ה"ג חיה טמאה בכלל בהמה טמאה להרבעה.** וכדפרשי' דהרבעה בבהמה כתיבא ומשמע בין טמאה ובין טהורה וחיה טהורה נפקא. והוא הדין נמי דחיה טהורה בכלל בהמה טהורה אלא בכלל דצרייתא מפרש חדה מילתא לאשמעינן דמכילהו איכא למילף:

^בבהמה

מסורת הש"ס

^א [עין חוס' בטרות כב. ד"ה עד:] ^ב [לקמן עא.] ^ג בני הילקוט אינו וכי'ל דהך דרשא זו בהמה טמאה לא שייכא כלל הכא. ועי' רש"א, (ד) בס"א: נקיש, (ה) מכאן שייך לדף עא., (ו) בס"א: חבל, (ז) [ז"ל במשנה טורה יד:] (ח) [ז"ל צויקרא יא:] (ט) עין ר"מ, (י) עין רש"א, (ס) [שייך לדף עא.]

תורה אור השלם

1. ובי ימות מן הבהמה אָשֵׁר הָיָא לָבָם לֹאכְלָהּ הִבְגַּע בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד הָעֶרֶב: ויקרא יא לט 2. וְכָל הַדּוֹלֵךְ עַל כְּפָיו בְּכָל הַחַיָּה הַהוֹלֶכֶת, עַל אַרְבַּע טַמְאִים הֵם לָבָם כָּל הַבָּגַע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד הָעֶרֶב: ויקרא יב כז 3. או נפש אָשֵׁר תִּגַּע בְּנִבְלַת דָּבָר טָמֵא או בְּנִבְלַת דָּבָר טָמֵא או בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה או בְּנִבְלַת שְׂרָץ טָמֵא וְנֹעַלָם מִפְּנֵי וְדוֹאָר טָמֵא וְאָשָׁם: ויקרא ה ב

גליון הש"ס

תוס' ד"ה קלום וכו' דניחא ליה ליישב. בעין זה כתבו חוס' שעשות דף ג' ע"ב ד"ה א"ה:

הגהות הב"ח

^א (ה) רש"י ד"ה ה"ג כו' נמתי אמרתי. ג"ב עין בזכרים דף מה ע"ב במתני':

הגהות מהר"ב

רעשבורג

^א [גמ' אלא אמר רב נחמן גר יצחק מהכא נפש אשר תגע בכל דבר טמא וכי' כז"ל והוא צפ' ויקרא ה' ב' ודלא כנרשם בטעות על פסוק ז':

(א) גראה ד'צ"ל כלומר דינריה בחיה הוא הכחש ואמרינן דגם בהמה בכלל ודעתנא דהתפלת בין מין בהמה וכו'. (ב) לנאריה אינו מובן דלפי גירסת רבינו והיא גירסת החסד' גרסין אלף לרבנן מאי איכא למימר לא קאי הקושא אלף על הכלל וכו"מ דהחסד' וצ"ע.

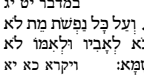
מסורת הש"ס

(א) נדה מז: ע"ש, (ב) סנהדרין ד. מיר לת. (נורף מט: גג:), (ג) [נעיל (סת:), (ד) [לנקמן עד: קכט:], (ה) [ג"ל דהוי אמינא], (ו) [הייט כנגע אכל], (ז) גי ר"מ ונפשות,

תורה אור השלם

- ↑ ובל אשר יגע על פני השדה בחלל הרב או במת או בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים: במדבר יט טז
- ↑ כל הנגע במת בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא את משכן ה' טמא ונברתה הנפש ההוא מישך אל כי מי נדה לא דק עליו טמא יתהי עוד טמאָתו בו: במדבר יט יג
- ↑ ועל כל נפשת מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא: ויקרא כא יא

הנהות מהר"ב רנשבורג

ארש"י ד"ה הנשר מנע נבלה וכו' אי מני אס יא. מנע יא. נמנח. וי"צ מנא כ"ל ודלא כר' חסדא לקמן דף ע"ד ע"א דנענוב מן ל"ע שמיטה עשה ניפול יעשה"ה ומפרש רש"י כזה כרזה שס דפליגי נמי בלצר דעובר ממת דרוק: **ב**ר"ס ד"ה (נעמד הקודס) כי קלמר וכו' מתח אכנס שלא טעמא וכו' כ"ל:

מוסף רש"י

שמא יוציא ולד ראשו חוץ לפרודור. ונחש חזק דמי נפק הוי ליה ילד ולא הוי כלועס וטמא מדלורייתא משום נוגע במת (נדה צב). לרבות גולל ודופק. שטמא כנגע ובמסא ונחלל (סוכה ג). אס עשאו גולל לקבר מטמא לעולם צאהל מת ענמו ואפילו טעל מסס (עובדין יט). לרביעית דם. היא שיעור חימוי של אדם ונלאו הכי לא אקריי מת עד שיהא צו שיער מיתה (סנהדרין ד.). שחי נפשות. משמע משני בני אדם, וכתב מת כדי מיתה היינו רביעית (שם). נפשות היינו דם דלאקריי נפש (שם) רביעית דם קרי ליה נפש כדלמדיקון התם (שבת לא:). רביעית דם נחתי כנס (נזיר ד.). הבשר מגע נבלה. כל העובר והכהמה נגעו בלצר טמאין (לעיל טז.). נצר העובר שהיה מחובר לאבר היואל (לקטו עד.). מגע טרפה שחוטה. שאבר היואל עדיין הוא מחובר בשעת שחיטה. אע"פ שאין שחיטה מחייתה בלחילה מטהרמה מידי נבילה. כשריטה ששחיטה מטהרתה, וטעמיהוי מפרש מתמי, ולקמן (גג). מפרש בפירקין צטריס שחוטה מאי מגע שייך למימי צה ומפרש טריפה שחוטה מטמאה את המוקדשים מדרבנן (לעיל טח).

והא עובר וחיה. דקתני מתני' החיה טמאה שצעה והאשה טהורה: **וקמטמי לה עובר לחיה**. ש"מ דטעמא דאשה טהורה משום מגע בית הסתרים הוא ולא משום כלוע: **טבעת אין סופה לנאם**. בתמיה: **טומאה זו**. דחיה: **מאי אינה מדברי פורה**. ל"ל למימר כולי האי לימא טומאה זו דברי סופרים משום

גזירה כדמפרש לקמיה: **לא סימא**.

מתני' ר"ע היא דאמר עובר מת שצמעי אשה טמא הלכך מטמא לחיה דטומאה כלועה מטמאה וטהרה כלועה גמיטמא ואשה טהורה משום דמגע בית הסתרים הוא: **אלא אפי' לר' ישמעאל נו'**. ולקמן צעי מאי ר' ישמעאל ור"ע: **גזירה שמא יוציא נו'**. דאי אמרת חיה שפטה ידה למעי אשה ונגעה בעובר מת טהורה עפמיס שהולד מוציא ראשו חוץ לפרוזדור והרי הוא כילוד ומטמא לפרוזדור חיה שעדיין הוא שצמעה ואחי לטהרה אכל צרועה שהשיט ידו וסכצורה חיה שעדיין הוא שצמעה למיגזר הכי מפני שרחם שלה גלוי כדי מפיק חיי ליה: **טרידא**. עסוקה היא שצכליה וצרייה וטרידא מולמר לחיה אל תנעי: **על פני הסדה**. משמע גלוי: **להוציא עוצר**. שהוא טמון: **גולל**. כסוי הארון של מת: **דופק**. דף שנותנין כדזו: **ור' ישמעאל סבר גולל ודופק הלכתא היא**. וכי אתא קרא להוציא עוצר: **ור"ע סבר עוצר צמעי אשה טמא**. וכי אתא קרא לגולל ודופק וקסבר לאו הלכתא היא: **מדלורייתא מנא ליה**. דטמא דלא מטהר ליה ממשמעותיה דעל פני הסדה ואפי' לא מייחר: **במה כנפס**.

מת שהוא בתוך נפש האחרת: רביעית הלוג דס חיי האדם תלויין צו שצרך הוא מתקיים: **אף רביעית דס כנא משני מחיס**. הלכך האי קרא דכתיב ביה חד נפש לאו לרביעית דס אתא: **נפשות**. משמע שמים: **מס**. דבר שמימה צאה על ידו דהיינו רביעית: **ביתני' הנשר טהור**. שאין בהמה מקבלת טומאה מחיים: **הנשר מגע נבלה**. נשר העוצר מגע אבר מן החי שהוא מטמא כנבלה צהעור והרוטצ (לקמן דף קכט.). אי מני אס א יא

עובר מת נבלה גמורה הוי האבר מאחר שלא טהרתו שחיטת אמו: **מגע טרפה שחוטה**. שהשחיטה אע"פ שאינה מתרת האבר בלחילה מטהרתו מידי נבלה והוא כטרפה שחוטה שאינה מטמאה מן התורה כדמפרש ואזיל אלא מדרבנן כמקדשין:
מה

גולל ודופק. מפורש בפ"ק דכתובות (דף ד: ד"ה עד): **שתי נפשות ושיעור אחד**. ור' ישמעאל סבר דיש אס למסורת ונפשת כתיב כדלמר כסנהדרין בפ"ק (דף ד). וקשה דמרי קראי צרביעית דס ל"ל במת כנפס ^אונפש: **הוציא עובר את ידו וחתכה ואח"כ שחט טרפה שחוטה**. בשחיטה עושה ניפול פליגי כדלמר בגמ' וקודם שחיטה לכ"ע אדם שנוגע באבר שצחך טהור דאי מחיים מטמא היכי הוה מהני שחיטה לרבנן להפקיע הטומאה לטהרות ולעיל דקתני הושיט רועה את ידו ונגע צו טהור לאו דוקא לפי שהוא צפנים לדפי' הוציא עובר ידו לחוך ונגע צו הרועה טהור אלא להודיעך כמו דר' יוסי הגלילי לדפי' הכי צטמאה טמא א"נ מודו רבנן צהוציא ידו לחוך ונגע צו דצטמאה טמא דלענין מה שצפנים הוא דמקשינן טמאה לטהורה ולא לענין מה שצחך:

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

אע"פ שהוא אב הטומאה אין לו טומאת משא וטבעת טהורה נמי לא מטמאה מחמת אדם טעמא נמי משום דבית הסתרים דלדס לא מטמא אכל צב' טבעות דלא שייך צהו צית הסתרים הוי אמינא צמסותריס צתוכו ליטמו קמ"ל דטעמא דמתני' משום כלוע הוא וחצירו נמי לא מטמא וקשה לפירשו

דצטצעת שנגעה צמת הרי הוא כחלל וטומאתה צוקעת ועולה ואפי' נרואה תחת אצנים שלא ^א מטמא את האדם מכח צית הסתרים ומה שפי' דצטצעת טהורה לא מטמאה מחמת אדם משום דבית הסתרים דלדס לא מטמא אטו אס נכנס אדם לאהל המת וכלים או אוכלין צקומטו הי"נ דטהורים דלע"ג דבית הסתרים לאו צת מקצלי טומאה נינהו מ"מ לא הוי כמייד פחיל דמצינל צאהל המת הוי טיט דלאו צני קצולי טומאה נינהו ואוכלין שגיצינל צטיט והכניסם לאהל המת טמאים ומה שפירש נמי דאין טומאת משא אלא למי שטומאה צאה ממנו הרי מדרס הזצ דמטמא צמשא וה"נ טבעת שנגעה צמת כיון דהויא כחלל לטמא צמשא דלטמא צמשא לא מהני צית הסתרים כדפי' בקוטנ' וצפי' יואל דופן (נדה דף מ:)

נמי אמרי' נבלה צקומטו טמא נהי דצמגע לא מטמא צמשא מיהא מטמא לכך נראה דטעמא דמתני' משום דכלוע הוא ומ"מ אשמעיון צרה צשני טבעות דממתני' לא אשמעיון ליה ^א דהא דלע"ג דטומאה כלועה לא מטמאה היינו טהרה צעלמא אכל טהרה הצלועה מיטמאה וכן הא דטהרה הצלועה לא מיטמאה היינו מטומאה דעלמא ולא מטומאה הצלועה עמה ואין לתמוה כיון דצא לאשמועיון כאן צשתי טבעות מאי כשס דהכי פירשו כשס שטומאה כלועה אינה מטמאה את האדם הצלועה אע"פ שנגעה צו כך אינה מטמאה טהרה שאכלה וא"ת מנא לה לרצה הא דטהרה כלועה לא מיטמאה מטומאה שאכלה הא לא אחי מקי"ו דמייד פחיל וי"ל דכולה מלמא דריש צרה מן האוכל את נבלתה מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה וקאמר רחמנא דטהור אפי' לאכול צתרומה ונוגעת צטומאה שצמעה ואסור לטמאה וא"ת שתי טבעות נמי תנינא צלע טבעת טמאה טוכל ואוכל צתרומה יש לומר דהתם צריך הויה שלישי ושציעי וכשצא לאכול תרומה ככר יש שצעה ימים שנגלעה והרי היא מסתמא ככר סמוך לנקצ וכשצולע תרומה אינה נוגעת צטבעת עד שצאב אכלה הצלועה אע"פ שנגעה צו כך אינה מטמאה טהרה שאכלה וא"ת מנא לה לרצה הא דטהרה כלועה לא מיטמאה מטומאה שאכלה הא לא אחי מקי"ו דמייד פחיל וי"ל דכולה מלמא דריש צרה מן האוכל את נבלתה מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה

וקאמר רחמנא דטהור אפי' לאכול צתרומה ונוגעת צטומאה שצמעה ואסור לטמאה וא"ת שתי טבעות נמי תנינא צלע טבעת טמאה טוכל ואוכל צתרומה יש לומר דהתם צריך הויה שלישי ושציעי וכשצא לאכול תרומה ככר יש שצעה ימים שנגלעה והרי היא מסתמא ככר סמוך לנקצ וכשצולע תרומה אינה נוגעת צטבעת עד שצאב אכלה הצלועה אע"פ שנגעה צו כך אינה מטמאה טהרה שאכלה וא"ת מנא לה לרצה הא דטהרה כלועה לא מיטמאה מטומאה שאכלה הא לא אחי מקי"ו דמייד פחיל וי"ל דכולה מלמא דריש צרה מן האוכל את נבלתה מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה וקאמר רחמנא דטהור אפי' לאכול צתרומה ונוגעת צטומאה שצמעה ואסור לטמאה וא"ת שתי טבעות נמי תנינא צלע טבעת טמאה טוכל ואוכל צתרומה יש לומר דהתם צריך הויה שלישי ושציעי וכשצא לאכול תרומה ככר יש שצעה ימים שנגלעה והרי היא מסתמא ככר סמוך לנקצ וכשצולע תרומה אינה נוגעת צטבעת עד שצאב אכלה הצלועה אע"פ שנגעה צו כך אינה מטמאה טהרה שאכלה וא"ת מנא לה לרצה הא דטהרה כלועה לא מיטמאה מטומאה שאכלה הא לא אחי מקי"ו דמייד פחיל וי"ל דכולה מלמא דריש צרה מן האוכל את נבלתה מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה

גולל ודופק. מפורש בפ"ק דכתובות (דף ד: ד"ה עד): **שתי נפשות ושיעור אחד**. ור' ישמעאל סבר דיש אס למסורת ונפשת כתיב כדלמר כסנהדרין בפ"ק (דף ד). וקשה דמרי קראי צרביעית דס ל"ל במת כנפס ^אונפש: **הוציא עובר את ידו וחתכה ואח"כ שחט טרפה שחוטה**. בשחיטה עושה ניפול פליגי כדלמר בגמ' וקודם שחיטה לכ"ע אדם שנוגע באבר שצחך טהור דאי מחיים מטמא היכי הוה מהני שחיטה לרבנן להפקיע הטומאה לטהרות ולעיל דקתני הושיט רועה את ידו ונגע צו טהור לאו דוקא לפי שהוא צפנים לדפי' הוציא עובר ידו לחוך ונגע צו הרועה טהור אלא להודיעך כמו דר' יוסי הגלילי לדפי' הכי צטמאה טמא א"נ מודו רבנן צהוציא ידו לחוך ונגע צו דצטמאה טמא דלענין מה שצפנים הוא דמקשינן טמאה לטהורה ולא לענין מה שצחך:

טהור

עב.

עין משפט ונר מצוה

לח א מיי פכ"ה מהל' טומאת מת הל"ב:

לכ ב מיי שס הלכה ט:

לג ג מיי פ"ב שס הל' טו

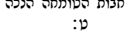
ע"ש בכ"מ:

מא ד מיי פ"ד שס הלכה

א:

מב ה ו מיי פ"ב מהל' אלות הטומאה הלכה

ט:

שיטה מקובצת

אן שמא יוציא ולד ראשו חוץ לפרודור. גיב עי' תוס' בכורות דף כ"ב ע"א:
בן לרביעית דם הבאה מן המת. גיב עי' תוס' מנחות דף קד ע"א:
ג מטמאה וטהרה בלועה מיטמאה ואשה כצ"ל:

רבינו גרשום

והא עובר וחיה דכשתי טבעות דמו. דעובר במעי בהמה יוד חיה במעי בהמה שניין בלועין העובר והיד וקא מטמא ליה עובר לחיה: שאני עובר הואיל וסופו לצאת ולא מיהוי ככלוע: טומאה זו (אינה מדברי תורה) דמטמאה עובר לחיה [אינה מדר']: שמא יוציא ולד ראשו חוץ לפרודור והוי כילוד: אי הכי אשה נמי. דאי חיישינן להא דאמרת שמא יוציא ולד א"כ אפי' האם נמי תהא טמאה: אשה מרגשת בעצמה. כשיצא תהא יודעת: ותימא ליה לחיה. כלומר אמאי אמרי' החיה טמאה שמא יוציא ולד ראשו חוץ לפרודור ותימא ליה האם לחיה כשיצא ראשו ולא תהא טמאה החיה עד דתימא לה האם לחיה: להוציא עובר שבמעי אשה. כלומר דאין על פני השדה: לרבות גולל ודופק. גולל זהו כסוי שעל גבי ארון של מת דופק דפנות שטמאין כמא ולא להוציא עובר שבמעי אשה: ורבי עקיבא למעמידי דאמר אף רביעית דם. דר' עקיבא לא בעי ליה להאי קרא: ושיעור א'. כלומר ורביעית אחד. ואח"כ שחט את אמו הבשר טהור. כלומר דאין מטמאה מחיים: